

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0369/2011

21.10.2011

RAPORT

Uus tarbijapoliitika strateegia
(2011/2149(INI))

Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon

Raportöör: Kyriacos Triantaphyllides

RR\881415ET.doc

PE469.961v03-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	14
MAJANDUS- JA RAHANDUSKOMISJONI ARVAMUS	18
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	22

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

uue tarbijapoliitika strateegia kohta (2011/2149(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, mis on aluslepingutesse lisatud Euroopa Liidu lepingu artikliga 6,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 26, milles on sätestatud, et „siseturg hõlmab sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine vastavalt aluslepingute sätetele”,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõiget 3, milles on sätestatud, et liit taotleb kõrge konkurentsivõimega sotsiaalsel turumajandust, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress, samuti kõrgetasemelist keskkonnakaitset ja keskkonna kvaliteedi parandamist,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 9, milles on sätestatud, et „oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel võtab liit arvesse kõrge tööhõive taseme edendamise, piisava sotsiaalse kaitse tagamise, sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse ning hariduse, koolituse ja inimeste tervise kaitse kõrge tasemega seotud nõudeid”,
- võttes arvesse, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 11 kohaselt peab liidu poliitika ja tegevuse määratlemisse ja rakendamisse integreerima keskkonnakaitse nõuded, eelkõige pidades silmas säästva arengu edendamist,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 12, milles on sätestatud, et „liidu ülejäänud poliitika ja meetmete määratlemisel ning rakendamisel võetakse arvesse tarbijakaitse nõudeid”,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 14 ja selle protokoll nr 26 üldhuviteenuste (üldist majandushuvi pakkuvate teenuste) kohta,
- võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Ülemkogule „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (KOM(2010) 2020),
- võttes arvesse oma 6. juuli 2011. aasta seadusandlikku resolutsiooni nõukogu esimese lugemise seisukoha kohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 87/250/EMÜ, 90/496/EMÜ, 1999/10/EÜ, 2000/13/EÜ, 2002/67/EÜ, 2008/5/EÜ ja määrus (EÜ) nr 608/2004¹,
- võttes arvesse oma 23. juuni 2011. aasta seadusandlikku resolutsiooni ettepaneku kohta

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0324.

võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv tarbija õiguste kohta¹,

- võttes arvesse Euroopa tarbijakeskuste võrgustiku 2010. aasta aruannet, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2011,
- võttes arvesse komisjoni 7. aprilli 2011. aasta töödokumenti „Tarbijate teadlikkuse tõstmine ELis” (SEK(2011)0469),
- võttes arvesse komisjoni 11. märtsi 2011. aasta teatist „Tarbijad tunnevad end ühtsel turul koduselt” („Consumers at home in the single market”), viies tarbijatingimuste tulemustabel (SEK(2011)0299),
- võttes arvesse komisjoni 22. oktoobri 2010. aasta teatist „Panna turg tarbijate heaks tööle” („Making Markets Work For Consumers”), neljas tarbijaturu tulemustabel (SEK(2010)1257),
- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2010. aasta resolutsiooni finants-, majandus- ja sotsiaalkriisi kohta: soovitusel vajalike meetmete ja algatuste kohta (vahearuanne)²,
- võttes arvesse oma 21. septembri 2010. aasta resolutsiooni e-kaubanduse siseturu väljakujundamise kohta³,
- võttes arvesse oma 5. juuli 2011. aasta resolutsiooni tõhusama ja õiglasema jaekaubandusturu kohta⁴,
- võttes arvesse professor Mario Monti 9. mai 2010. aasta aruannet komisjonile ühtse turu taaselustamise kohta pealkirjaga „Uus ühtse turu strateegia”,
- võttes arvesse oma 20. mai 2010. aasta resolutsiooni ühtse turu loomise kohta tarbijatele ja kodanikele⁵,
- võttes arvesse oma 9. märtsi 2010. aasta resolutsiooni tarbijakaitse kohta⁶,
- võttes arvesse komisjoni 2. juuli 2004. aasta aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määruse (EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (tarbijakaitsealase koostöö määрус)) kohaldamise kohta (KOM(2009)0336),
- võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele ettevõtja ja tarbija vahelise piiriülese e-kaubanduse kohta ELis (KOM(2009)0557),
- võttes arvesse komisjoni 7. juuli 2009. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele tarbijakaebuste ja -

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0293.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0376.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0320.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0307.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0186.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0046.

päringute liigitamise ning nendest teatamise ühtlustatud metoodika kohta (KOM(2009)0346) ning sellele lisatud komisjoni soovitus eelnõu (SEK(2009)0949),

- võttes arvesse komisjoni 2. juuli 2009. aasta teatist ühenduse tarbijaõigustiku jõustamise kohta (KOM(2009)0330) ja 2. juuli 2009. aasta aruannet Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitse seaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (tarbijakaitsealase koostöö määrus)) kohaldamise kohta (KOM(2009)0336),
- võttes arvesse komisjoni 29. juuni 2009. aasta soovitus ühtse turu toimimise tõhustamise meetmete kohta¹ ja komisjoni 12. juuli 2004. aasta soovitus siseturgu mõjutavate direktiivide siseriiklikesse õigusaktidesse ülevõtmise kohta²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiivi 2009/48/EÜ mänguasjade ohutuse kohta (mänguasjade ohutuse direktiiv)³,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrust (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ning mille eesmärk on kehtestada seoses akrediteerimise ja turujärelevalvega eeskirjade ja põhimõtete üldraamistik⁴,
- võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele pealkirjaga „ELi tarbijapoliitika strateegia 2007–2013. Tarbijate mõjukuse suurendamine, heaolu edendamine ja tõhus kaitse” ning parlamendi 20. mai 2008. aasta resolutsiooni ELi tarbijapoliitika strateegia 2007–2013 kohta⁵,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsiooni aruannet „Takistused Euroopa ühtsele turule 2008” („Obstacles to the European single market 2008”)⁶,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määrust (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitse seaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (tarbijakaitsealase koostöö määrus)⁷,
- võttes arvesse oma 12. detsembri 2006. aasta resolutsiooni nõukogu ühise seisukoha kohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse ühenduse tarbijapoliitika tegevusprogramm aastateks 2007–2013⁸,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivi 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi

¹ ELT L 176, 7.7.2009, lk 17.

² ELT L 98, 16.4.2005, lk 47.

³ ELT L 170, 30.6.2009, lk 1.

⁴ ELT L 218, 13.8.2008, lk 30.

⁵ ELT C 180E, 17.7.2008, lk 26.

⁶ http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/obstacles_december-2008.pdf.

⁷ ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.

⁸ ELT L 404, 30.12.2006, lk 39.

ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv)¹,

- võttes arvesse nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiivi 2004/113/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega²,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit ning majandus- ja rahanduskomisjoni arvamust (A7-0369/2011),
- A. arvestades, et ELi kodanikel on tarbijatena väga tähtis osa Euroopa 2020. aasta strateegia aruka, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu eesmärkide saavutamisel, sest tarbijate kulutused annavad enam kui poole ELi SKPst;
- B. arvestades, et materiaalse puuduse indeksi järgi ohustab 16,3% ELi elanikkonnast vaesus ja naiste osas tõuseb see 17%-ni;
- C. arvestades, et 2011. aasta aprillis avaldatud tarbijate teadlikkuse tõstmist käsitleva Eurobaromeetri eriuuringu 342 kohaselt peab valdav enamus tarbijaid end teadlikuks ja enesekindlaks, kuid samas ei tunne suur osa neist tähtsamaid tarbijaid puudutavaid õigusakte;
- D. arvestades, et tarbijad ei ole üks homogeenne rühm, kuna nende tarbimisoskused, seaduste tundmine, nõudlikkus ja tahe hüvitust taotleda on väga erinevad;
- E. arvestades, et 2011. aasta aprillis avaldatud tarbijate teadlikkuse tõstmist käsitleva Eurobaromeetri eriuuringu 342 kohaselt kulutavad naised meestest rohkem aega sisseostudele (tüüpilisel nädalal naised 3,7 ja mehed 2,8 tundi)³;
- F. arvestades, et 2011. aasta märtsis avaldatud viienda tarbijatingimuste tulemustabeli kohaselt on tarbijatele esitatud tingimused ELis endiselt väga erinevad;
- G. arvestades, et tarbijate rahulolematuse finantsteenuste toimimisega tuleneb neile antud halbade nõuannetest ja asjaolust, et tarbijaturu tulemustabeli järgi ei tea enamik tarbijaid oma finantsteenustega seotud õigusi ja 98% teeb endale kõige ebasobivama investeerimisvaliku, millest tulenevad kulud on hinnanguliselt 0,4% ELi sisemajanduse koguproduktist;
- H arvestades, et tarbijatele teabe andmine on vajalik ja tähtis kõikides finantsteenuste sektorites; arvestades, et strateegias tuleb tunnistada, et ei piisa üksnes konkurentsivõimeliste turgude loomisest, kus tarbijad saavad teha oma huvidele vastavaid otsuseid; arvestades, et kui teabe andmine peab olema tõhusam, on oluline, et teave oleks ELi ja piirkondlikes ametlikes keeltes;

¹ ELT L 149, 11.6.2005, lk 22.

² ELT L 373, 21.12.2004, lk 37.

³ http://ec.europa.eu/consumers/consumer_empowerment/docs/report_eurobarometer_342_en.pdf page 113

- I. arvestades, et eelkõige tuleb kaitsta rühmi, kes on vaimse või füüsilise puude, vanuse või kergeusklikkuse tõttu teistest rohkem haavatavad, näiteks lapsed, teismelised, eakad ja sotsiaalselt või majanduslikult raskesse olukorda sattunud isikud (nt suurtes võlgades olevad isikud);
- J. arvestades, et EL on seadnud CO2 heite vähendamise eesmärgid, kutsudes üles muutma oma tarbimisharjumusi säästvamaks;
- K. arvestades, et nõuetekohaselt toimiv siseturg peaks pakkuma tarbijatele laiemat valikut kvaliteetseid ja konkurentsivõimelise hinnaga kaupu ja teenuseid ning samal ajal kõrgetasemelist tarbija- ja keskkonnakaitset;
- L. arvestades, et siseturg peab arenema tarbijakaitset kahjustamata, tagades samas teenuste vaba liikumise ja asjakohase tähelepanu töötajate kaitsmisele;
- M. arvestades, et teadlikumad tarbijad oskavad paremini leida parimaid hindu, parimaid müügitingimusi ja parimat kvaliteeti, edendades seeläbi konkurentsi ja uuendustegevust;
- N. arvestades, et täielikult integreeritud siseturg annaks Euroopa tarbijatele mitmesuguseid hüvesid, näiteks madalamaid hindu ning toodete ja teenuste laiemat valikut;
- O. arvestades, et nagu 2011. aasta märtsis avaldatud tarbijatingimuste tulemustabelist nähtub, ei tunne jaemüüjad piisavalt ELi tarbijate põhiõigusi, mis võib vastu töötada nii tarbijate huvidele kui ka mõjutada jaemüüjate soovi osaleda piiriüleses kaubanduses;
- P. arvestades, et kõik sidusrühmad (kaasa arvatud komisjon, riikide täitevasutused, tarbijaorganisatsioonid ja erasektor) peavad suurendama oma jõupingutusi, et saavutada kõrgetasemelise tarbijakaitse ja tarbijate teadlikkuse tõstmise eesmärgid, sest avaliku sektori turujärelevalve tõhusus ja rakendamine on ebaseaduslike ja ohtlike toodete Euroopas turustamise takistamisel ja turult kõrvaldamisel väga oluline;
- Q. arvestades, et praeguses majandussurutises on tugev ja pidev rakendamine eriti oluline, kuna kriis mõjutab tarbijate valikuid;
- R. arvestades, et omavahel tihedat koostööd jätkates peavad Euroopa Parlament ja liikmesriikide parlamendid aitama kaasa tarbijakaitse õigusaktide tulemuslikumale ülevõtmisele ja täitmisele;
- S. arvestades, et Euroopa Parlament ja liikmesriikide parlamendid peaksid kaitsma ELi kodanike tervist ja heaolu,

I. Põhieesmärgid

1. tunneb heameelt komisjoni algatuse üle luua tarbijakeskne tegevuskava ja rõhutab, et sidusa õigusliku raamistiku saamiseks peab komisjon esitama ennetava tegevuspoliitika aruka reguleerimise määratlemiseks; nõuab lisaks, et kõik tarbijapoliitika tulevased meetmed peavad põhinema terviklikul lähenemisviisil, mis seab tarbijad ühtse turu keskmesse;
2. rõhutab, et poliitilisi prioriteete tuleks siduda tarbijaturu tulemustabeli statistikaga ja

nende seadmisel tuleks toetuda sellele statistikale; palub komisjonil oma tarbijaturu strateegias arvesse võtta hiljuti avaldatud kodanike ja ettevõtete 20 suurimat ühtse turuga seotud põhiprobleemi;

3. on rahul komisjoni 2012. aasta töökavas tehtud ettepanekutega vaadata läbi tarbijapoliitika ja selle õigusloomestrateegia, ühendades kõigi selle vastutavate talituste algatused; märgib, et eelkõige on vaja tagada, et kõik tarbijad kogu ELis saaksid täielikult kasutada oluliste õigusaktide, nagu ebaausate kaubandustavade direktiivi ja tarbijakrediidi direktiivi pakutavat kaitset;
4. väljendab heameelt tarbijakaitse strateegilise käsituse üle, mis toetub 2007.–2013. aasta strateegiast saadud õppetundidele; rõhutab vajadust parema kooskõla järele tarbijapoliitika ning sotsiaalsete ja keskkonnaalaste eesmärkide vahel Euroopa 2020. aasta strateegia osana;
5. rõhutab, et kehtivaid õigusakte (eriti viimast tarbijaõiguste direktiivi) tuleb nõuetekohaselt kohaldada ja täita, jagades asjakohast teavet koos kõigi osapoolte õiguste ja kohustuste kohta; rõhutab lisaks vajadust uurida kehtivat õigustikku pärast tarbijaõiguste direktiivi ja vastuvõtmist ja seoses kavandatud uute algatustega;
6. rõhutab, et tarbijakaitsepoliitika rakendamine peab olema ühtlustatud ning teeb selleks ettepaneku alustada uuesti arutelu selle kohta, kuidas see vastutusvaldkond komisjonis jaotada;
7. kutsub komisjoni üles tagama nende poliitikate paremat koordineerimist, mis mõjutavad tarbijaid;
8. palub komisjonil ja liikmesriikidel tugevdada rahvusvahelist koostööd ja teabevahetust kolmandate riikidega tarbijakaitse valdkonnas;
9. toonitab, et tarbijakeskse tegevuskava abil tuleb täita mitu ülesannet, mille hulka kuuluvad tarbijate mõjuvõimu suurendamine ja tarbijate ebavõrdsuse vähendamine, säästva tarbimise ergutamine, tarbijate kokkupuutumise vähendamine ohtlike kemikaalide ja toodetega ning tarbijate, eelkõige laste kaitsmine otseselt eksitava reklaami eest; nõuab, et poliitikakujundajad põhjalikult mõtleksid, kuidas välja töötada arukamaid meetmeid, mis annavad tarbijatele vajalikku ja praktiliselt kasutatavat teavet ja mis ei tekita ettevõtetele lisakoormust;
10. palub komisjonil tagada selliste tarbijarühmade erikaitse, kes on eriti ohustatud kas vaimse, füüsilise või psüühilise puude, vanuse või kergeusklikkuse tõttu või kelle muudab haavatavaks nende sotsiaalne või majanduslik olukord; toetab Euroopa Komisjoni käitumusliku majandusteaduse alast tegevust, sest tarbijakaitse meetmete tulemuslikkuse tagamiseks praktilises elus on see oluline;
11. soovib tungivalt komisjonil parandada mõjuhindamise kriteeriume ja läbiviimise korda, et neid saaks rohkem teha, ja vajadusel läbi vaadata tarbijapoliitikat mõjutavad ELi õigusaktid ja kindlaks teha parimad tavad, mille abil liikmesriigid saavad kehtivaid õigusakte nõuetekohaselt rakendada;

II. Tarbijate mõjuvõimu suurendamine

12. märgib e-kaubanduse olulist kasvu, mis on tarbijatele väga tähtis, sest 40% ELi kodanikest sooritab oste internetis; rõhutab, et tuleb suurendada tarbijate ja jaemüüjate enesekindlust eelkõige selles osas, mis puudutab piiriülest internetis ostmist ja kauplemist, ja tagada nende õigused ja kohustused internetis;
13. taunib riigisisese ja piiriülese internetijaekaubanduse vahelist suurt lõhet; märgib, et tarbijaturu tulemustabeli kohaselt on 44% tarbijatest seisukohal, et teadmatus oma õigustest takistab neil kaupade ostmist teistest liikmesriikidest ning et peamised piiriüleseid oste takistavad tegurid on tarnimisega hilinemine, kaupade tarnimata jätmine ning pettused; nõuab seetõttu, et ELi tarbijapoliitika strateegia toetaks kasvu ja uuendustegevust jaekaubanduses ning eelkõige digitaalse ühtse turu väljakujundamist, et aidata ELi tarbijatel piiriüleseid oste sooritada;
14. juhib tähelepanu sellele, et tarbijate usaldus on majanduse liikumapanev jõud nii sise- kui ka piiriüleses kaubanduses, nii internetis kui ka väljaspool internetikeskkonda;
15. rõhutab, et tarbijaid tuleb nende õigustest ja kohustustest teavitada ja tagada tarbijate õiguste täielik järgimine interneti kasutamise ja intellektuaalomandi õiguste küsimustes, kuid samal ajal tuleb kaitsta isikuandmete ja eraelu puutumatust;
16. rõhutab, et tarbijate isikuandmetel on suur majanduslik väärtus, näiteks andmebaasidel, mis sisaldavad tarbijate profile, mida kasutatakse suunatud reklaamis; juhib tähelepanu sellele, et tarbijad ei ole enamasti teadlikud äriühingutele vabatahtlikult esitatavate andmete väärtusest; palub, et komisjon tagaks internetireklaami ja otsingumootorite turul piisaval tasemel konkurentsi ja kontrolliks kooskõlas kehtiva andmekaitseraamistikuga, kuidas asjaomased äriühingud neid andmeid kasutavad;
17. rõhutab, et tarbijatele ja hulgimüüjatele tuleb jagada selgemat ja ühtsemat teavet (näiteks kasutades selleks ühikuhinna esitamise reeglit ning veebisaite täpsete ja selgete hinnavõrdlustega) ning pakkuda asjakohast ja tõhusat tootemärgistust;
18. rõhutab märgistuse tähtsust ning sellega seoses kutsub komisjoni üles võtma arvesse tarbijate üha suuremaid nõudmisi sellistes valdkondades nagu õiglase kaubandus, CO₂-jalajälg, ringlussevõtu ulatus ja viis ning päritolu märgistamine;
19. rõhutab vajadust tagada üldine juurdepääs kiirele lairibaühendusele ja telekommunikatsioonivõrkudele ning laialdane juurdepääs internetikaupadele ja -teenustele, milleks tuleks muu hulgas kõrvaldada turustuspiirangud, võidelda geograafilise segmentimisega ning laiendada elektrooniliste maksete kasutust;
20. toonitab, et tarbijakeskses tegevuskavas tuleb rõhku panna digitoodete, nt e-raamatute sisu turule;
21. rõhutab, et tuleb suurendada tarbijate mõjuvõimu neile kasuliku, sihipärase ja mõistetava teabe andmisega; nõuab, et ELi ja riiklikud asutused, tarbijaorganisatsioonid ja äriühingud suurendaksid oma jõupingutusi, et parandada tarbijate harimist; palub komisjonil teha tarbijasõbraliku ühtse turu õigusaktide ettepanekuid, et tagada tarbijate huvide täielik

arvestamine ühtse turu toimimisel;

22. palub komisjonil ja liikmesriikidel kõikide liikmesriikide tarbijaorganisatsioonide piisaval määral toetada ja nende suutlikkust tugevdada, et suurendada nende rolli ja vahendeid, soodustades seeläbi tarbijate mõjuvõimu suurendamist;
23. rõhutab vajadust harida tarbijaid juba võimalikult varasest east alates, nii et nad mõistaksid ja kasutaksid toodetel esitatud teavet; kutsub komisjoni üles muutma Euroopa märgised paremini eristatavaks ja äratuntavaks, sest praegu neid piisavalt ei tunta (nt eelkõige CE-vastavusmärgist, Euroopa ökomärgist, Möbiuse lehte ringlussevõtu tähisena või ohumärgistust);
24. kutsub komisjoni üles algatama kõigis liikmesriikides teavituskampaaniaid CE-märgise ja selle tähtsuse kohta, et tarbijatele selgitada, mida see tähistab (või ei tähista), ning anda neile põhjalikumalt teavet, püüdes samal ajal erialaringkondades parandada teadlikkust tooteohutusest;
25. on veendunud, et kodanikuühiskond koos tarbijaorganisatsioonide ja äriühingutega peaks rohkem suunama innovaatilisi lahendusi ühtset turgu käsitleva teabe levitamiseks, mis võimaldaks sellega kodanikel täiel määral ära kasutada olemasolevaid võimalusi; rõhutab tähtsat rolli, mis on kodanikuühiskonnal kodanike, tarbijate, VKEde ja eelkõige nende abistamisel, kes on kõige kaitsetumas olukorras, nagu noored või internetile juurdepääsuta inimesed, et nad suudaksid ületada keelelisi, tehnoloogilisi ja halduslikke tõkkeid ja piiranguid liikmesriikides;
26. taunib asjaolu, et teenuseosutaja või tariifi vahetamine teatud sektorites on endiselt raske, mis piirab tarbijate valikuvabadust ja kahjustab konkurentsi; kutsub komisjoni üles selle küsimusega põhjalikumalt tegelema, et tarbijad saaksid siseturust võimalikult palju kasu;
27. kutsub komisjoni üles kindlaks tegema senised tõkked tarbijate pangavahetuses ja kaaluma lahendusi nende kõrvaldamiseks, näiteks luues pangakonto numbri üleeuroopalise ülekantavuse süsteemi;
28. märgib, et tarbijate jaoks on pangakonto puhul tähtsad läbipaistvad pangatasud, kiiremad tehinguajad ja lihtsamad menetlused pangakontode üleviimiseks;
29. märgib, et umbes 30 miljonil ELi kodanikul ei ole juurdepääsu põhilisele pangateenustele, ning kutsub komisjoni üles esitama ettepanekut, nagu komisjon on ühtse turu aktis ja oma 2011. aasta tööprogrammis lubanud;

III. Tarbijakaitse ja tooteohutus

30. rõhutab, et vaja on kujundada tarbijapoliitikat, milles võetakse arvesse haavatavate tarbijarühmade eriomadusi;
31. nõuab kõnealuse strateegia ja konkurentsipoliitika programmi vahel selgete seoste kehtestamist ning ühist tegevust selle saavutamiseks, et tarbijad saaksid paremini kasutada teenuseid, mis on nende vajadustega paremini kohandatud ja mida osutatakse parematel tingimustel;

32. rõhutab, et tuleb kiiresti parandada tarbekaupade ohutuse üldist taset ELis, eelkõige üldise tooteohutuse direktiivi eelseisva läbivaatamise raames; kutsub komisjoni üles koostöös ELi vastutavate asutustega põhjalikumalt uurima küsimusi, mis on seotud kemikaalide mõjuga tarbijate tervisele, antibiootikumiresistentsuse ja nanotehnoloogiatega, võttes aluseks kehtivad ELi õigusaktid nendes valdkondades;
33. rõhutab ühtlasi vajadust parandada mänguasjade ohutusstandardeid ning nõuab, et liikmesriigid võtaksid kiiresti üle ja rakendaksid täies ulatuses uue mänguasjade ohutuse direktiivi;
34. palub komisjonil välja töötada ühise hindamis- ja märgistamissüsteemi, millele viidatakse Euroopa Parlamendi resolutsioonis ühtse turu kohta ettevõtluse ja majanduskasvu edendajana ning mille aluseks on toote terviklik olelusring, eelkõige selleks, et lihtsustada ja ühtlustada süsteeme, kaotada ettevõtetele ja tarbijatele killustatusest tekkivad kulud ning ära hoida eksitav reklaam;
35. nõuab paremaid tooteohutuse tagatise, eelkõige siseturu e-kaubanduses;
36. nõuab, et RAPEXi teavitussüsteemi tugevdaks ja see muutuks tõhusamaks ja tarbijatele läbipaistvamaks, et parandada üldiselt teadlikkust konkreetsetest tarbekaupadest tulenevatest ohtudest ning ettevõtjad ja tolliasutused saaksid võtta kiiresti asjakohaseid meetmeid;
37. märgib sellega seoses, kui tähtsad on läbipaistvad ja usaldusväärsed turud, kutsestandardite parandamine ja huvide konflikti vältimine tarbijatele finantsteenuste osutamisel ning finantshariduse roll;
38. rõhutab finantsharidusele ja finantsnõustamisele juurdepääsu tähtsust ja nõuab finantsnõustamisteenuste paremat reguleerimist;
39. juhib tähelepanu sellele, et uutel Euroopa järelevalveasutustel on seoses tarbijakaitsega finantsteenuste valdkonnas selgesõnalised volitused ja vastutus, ning eeldab, et need kajastuvad strateegias ja suurendavad Euroopa järelevalveasutuste tarbijakaitsealast suutlikkust, toetudes riikide asutuste parimatele tavadele ja tagades huvitatud osapoolte, eelkõige tarbijate esindajate nõuetekohase osalemise;
40. nõuab kogu ELis kõrgetasemelise tarbijakaitse kehtestamist, et veelgi tugevdada siseturgu finantsteenuste vallas ja võidelda protektsionistlike tavade vastu;
41. nõuab sihipärast vahendite eraldamist tarbijauuringute projektidele, eeskätt tarbijate hoiakute ja andmete kogumise valdkonnas, et aidata kujundada tarbija vajadustele vastavat poliitikat;
42. teeb ettepaneku suurendada ELi toetust teadusuuringutele alles arenevates valdkondades, nagu roheline ja eetilise tarbimine, ning igapäevaste tarbekaupade (autod, jalgrattad, kodumasinad jne) ühiskasutus;
43. kutsub komisjoni jätkama tööd kaupade müügi ja ebaõiglaste lepingutingimustega, ebaausate kaubandustavade eeskirjade läbivaatamise, tarbijakrediidi direktiivi, eksitava

reklaami direktiivi ja laiema küsimusega, kas ebaausate kaubandustavade eeskirju tuleb kohaldada ka ettevõtjate vahelistele suhetele; nõuab tungivalt, et liikmesriigid rakendaksid täies ulatuses ja korrektselt siseturu eeskirju ja õigusakte, eriti tarbijaõiguste direktiivi, e-kaubanduse direktiivi ning tarbijatele toidualase teabe esitamise määrust;

44. palub komisjonil juhtida tarbijakeskses tegevuskavas tähelepanu standardimise olulisusele, et lihtsustada keerukaid protsesse ja näiteks tarbijatele teenuste kohta antavat keerukat teavet ning tagada, et nii tarbijaorganisatsioonid kui ka riigi ametiasutused oleksid sellesse tähtsasse ülesandesse kaasatud;

IV. Sotsiaalsema ja jätkusuutlikuma Euroopa tarbijapoliitika suunas

45. palub komisjonil lisada tarbijatele kättesaadavuse element tarbijakesksesse tegevuskavasse, et tagada haavatavatele rühmadele juurdepääs neile vajalikele põhitoodetele ja -teenustele;
46. juhib tähelepanu sellele, et eakamatel ja puudega isikutel on endiselt probleeme tavakaupade ja -teenuste ohutuse ja kaupadele juurdepääsuga; rõhutab sellega seoses, et standardeid kasutades on kaupu ja teenuseid võimalik edukalt kättesaadavaks teha võimalikult paljudele tarbijatele nende vanusest või füüsilistest võimetest sõltumata;
47. palub komisjonil võtta tarbijakeskses tegevuskavas arvesse ka soolist aspekti kooskõlas võetud kohustusega rakendada poliitika kujundamisel soolise võrdõiguslikkuse põhimõtet; palub komisjonil tagada, et tarbijakeskses tegevuskavas oleks välistatud igasugune sooline diskrimineerimine seoses kaupadele ja teenustele juurdepääsu ning nende tarnimise või osutamiselega;
48. palub komisjonil käsitleda seda, kuidas eratarbimist saaks muuta säästvamaks, et edendada innovatsiooni, majanduskasvu ja vähese CO₂-heitega majandust, mis on kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegias seatud eesmärgiga; on seisukohal, et erilist tähelepanu tuleks pöörata arukatele energiasüsteemidele: uute tehnoloogiate kasutamine peaks võimaldama kõigil internetikasutajatel osaleda energia siseturul, et säästa energiat ja vähendada energiakulusid või leevendada selle mõju, tagades ebasoodsamas olukorras tarbijatele energiaga varustatuse;
49. palub komisjonil, liikmesriikidel ja sidusrühmadel kooskõlastada jõupingutusi, et tarbijaid paremini teavitada toiduainete ostmise ja tarbimise tõhusamatest viisidest, et hoida ära toidu raiskamist ja selle vastu võidelda;
50. rõhutab, kui tähtis on hinnata liberaliseerimise mõju tarbijate rahulolule ning kutsub sellega seoses üles hindama energiaturu toimimist;

V. Tarbijaõiguste jõustamine ja kaebuste lahendamine

51. julgustab komisjoni edaspidigi toetama Euroopa tarbijakeskuste võrgustiku (ECC-net) tegevust ja sellele avalikkuse tähelepanu juhtima, sest sellel peaks olema keskne roll tarbijate teavitamisel nende õigustest ja tarbijate abistamisel kaebuste korral; rõhutab otsustavat osa, mida täidab piiriülene õigusaktide jõustamine ja koostöö võrgustik tarbijakaitsealaste seaduste korrektse täitmise tagamisel ning pädevate siseriiklike asutuste

koostöö tugevdamisel;

52. palub komisjonil kasutada kõiki aluslepingutega antud pädevusi selleks, et parandada kõigi tarbijakaitsealaste ELi õigusaktide ülevõtmist, kohaldamist ja jõustamist; palub liikmesriikidel suurendada jõupingutusi nimetatud õigusaktide täielikuks ja korrektseks rakendamiseks;
53. nõuab kergemini kasutatavaid ja tulemuslikumaid kaebuste lahendamise mehhanisme, näiteks alternatiivne vaidluste lahendamine, ühised kahjunõuded või vaidluste internetis lahendamine, et suurendada tarbijate mõjuvõimu kogu ELis; tunneb muret selle pärast, et praegune hüvitamise puudumine on õigussüsteemi peamine seaduselünk, mis annab ettevõtjatele võimaluse ebaseaduslikku kasumit teenida;
54. nõuab Euroopa tarbijate jaoks kergesti kasutatavaid ja tulemuslikumaid kaebuste lahendamise mehhanisme, kuna need on siseturu tõkete kõrvaldamisel ülitähtsad, eelkõige e-kaubanduse valdkonnas, ning nõuab, et komisjon esitaks seadusandliku tavamenetluse raames ühe või mitu ettepanekut parlamendi nõuetekohase kaasamise tagamiseks;
55. kiidab heaks käimasoleva töö vaidluste alternatiivse lahendamise Euroopa süsteemi loomiseks selliselt, et kehtestatud riiklike ja ettevõtlussüsteemide abil ühitatakse kõrgetasemeline tarbijakaitse ja ettevõtjate seisukohast õiglased kauplemistingimused;
56. kutsub komisjoni üles võtma eeskju liikmesriikide parimatest tavadest, nt Põhjamaade ombudsmani mudel, ning kaaluma võimalust anda Euroopa tarbijakeskuste võrgustikule (ECC-Net) seaduslikud volitused tarbijavaidluste lahendamise valdkonnas;
57. usub, et niisugune süsteem tugevdab ühtset turgu ja tagab tarbijatele piiriülestes vaidlustes õiglase hüvitussüsteemi, tekitades sellega tarbijate ja ettevõtete vahel usaldust ja vältides kulukaid kohtuvaidlusi nii ettevõtete kui tarbijate jaoks;
58. palub komisjonil käivitada institutsioonidevahelise arutelu, et asjakohasel viisil edendada tarbijate õiguskaitset turutehingute korral, pöörates nõuetekohast tähelepanu tarbijaõiguste direktiivis ette nähtud lähenemisviisile;
59. rõhutab, et 2013. aastale järgnevasse mitmeaastasesse finantsraamistikku on vaja lisada selliste meetmete asjakohane rahastamine, mille abil saavutada käesolevas raportis ja tulevases tarbijakeskses tegevuskavas ette nähtud eesmärgid; juhib tähelepanu asjaolule, et kui tarbijaorganisatsioonid peavad suutma esindada tarbijaid kõigis liikmesriikides, on vaja piisavat ja kindlat ELi rahastamist;

o

o o

60. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Raportöör avaldab kõigepealt tänu endisele parlamendiliikmele Eva-Britt Svenssonile tema väljapaistva panuse eest raporti projekti. Kahjuks loobus ta raporti ettevalmistamise ajal Euroopa Parlamendi liikme kohast tervislikel põhjustel.

Euroopa Komisjonil on kavas avaldada 2012. aasta maiks EÜ tarbijapoliitika strateegia 2007–2013 (KOM(2007) 99 lõplik) järjena tarbijakeskne tegevuskava. See komisjoni teatisena avaldatav dokument sisaldab kõiki tarbijatega seotud algatusi alates 2012. aastast ja on laiaulatuslikum kui ELi tarbijapoliitika strateegia 2007–2013. Kiidame sellise ulatusliku tegevuse heaks ja nõuame tungivalt, et komisjon koostaks ka rohelise raamatu, et panna tugev alus tarbijakaitseorganisatsioonide, kodanike, liikmesriikide parlamentide ja valitsuste arutelule.

Tarbijakeskne tegevuskava peaks koondama üldiselt kõiki tarbijapoliitika valdkonna olulisi teemasid ja ülesandeid. See peaks olema versta-post ELi tarbijapoliitikas, mis annab esimest korda konkreetse tähenduse Euroopa Liidu lepingu põhimõttele, mille kohaselt tuleb võtta tarbijahuve arvesse kõikjal muus asjakohases ELi poliitikas.

Tarbijakeskse tegevuskava põhiprioriteediks peaks olema tagada ohutu toit ning tervise- ja tooteohutus. Tegevuskava peab aga samuti aitama vähendada tarbijate ebavõrdsust Euroopas, saavutada vähese CO₂-heittega majandust, mis on sätestatud Euroopa 2020. aasta strateegias, ja kaitsta lapsi reklaami eest. Globaalsel tasandil tuleb tegeleda tänapäeva ühiskondade probleemidega, nagu meie turgude globaliseerumine, majanduse digitaliseerumine, elanikkonna vananemine, jõustamise/kaebuste lahendamise vahendid ja tarbijaorganisatsioonide toetamine.

Tarbijaturu tulemustabelid ja tarbijate mõjuvõimu suurendamise tegevuskava

Hiljutised komisjoni uuringud näitavad, et edendada tuleb tarbijate mõjuvõimu suurendamist. Tarbijate mõjuvõimu suurendamine sõltub teadlikkusest ja teabest tarbijaõiguste kohta, hästituntud ja tulemuslikest valitsusvälistest organisatsioonidest ja riiklikest asutustest, tegasusast meediast ning lihtsast ja ligipääsetavast kaebuste lahendamise vahendist.

Tarbijatingimuste kvaliteeti liikmesriikides jälgitakse 2011. aasta märtsi tarbijatingimuste tulemustabeli abil (SEK (2011)). Euroopa Komisjoni 11. märtsil 2011. aastal avaldatud viies tarbijatingimuste tulemustabel tõestab, et tarbijatingimused on pärast 2009. aasta järsku langust selgelt taastunud peaaegu kõigis ELi liikmesriikides. Tulemustabel kinnitab ka süvenevat lõhet kodumaise ja piiriülese e-kaubanduse vahel, paljude Euroopa kodanike ulatuslikku vaesust ja juurdepääsu puudumist põhilistele kaupadele ja teenustele ning paljude tarbijate muret toidu ohutuse pärast.

11. aprillil 2011. aastal Euroopa Komisjoni avaldatud tarbijate mõjuvõimu suurendamise pakett toob esile, et tarbijad ei ole oma õigustest teadlikud, ja kinnitab, et tarbijate mõjuvõimu suurendamise küsimusega tuleb tegeleda. Tarbija peab suutma mõista internetiajastu parimaid

võimalikke vahendeid, et olla teadlik, võimeline valima ja kasutama kõige paremini ära oma õigusi aina probleemirohkemal turul. Esmatähtis on riigiasutuste ja tarbijaorganisatsioonide aktiivne roll ja seega tuleb tagada nende rahastamine. Tugevate ja pädevate tarbijaorganisatsioonide asutamine ja toetamine võib aidata päriselt tarbijatel oma teadlikkust suurendada ja esindada oma huve nii poliitikakujundamises kui ka päriselus.

2011. aasta oktoobris avaldatav kuues tulemustabel toob esile 50 peamist tarbijaturgu vastavalt tarbijate arusaamadele läbipaistvusest, võrreldavusest, usaldusest, probleemidest, kaebustest, üleminekutest ja üldisest rahulolust.

Ülalmainitud uuringud annavad tugeva signaali, et Euroopa Liit peab võtma konkreetseid meetmeid, et suurendada tarbijate mõjuvõimu ja tarbijakaitset.

Sotsiaalne jätkusuutlikkus ja keskkonnasäästlikkus

Euroopa Liidu 499 miljoni inimese ja kodaniku tarbijatingimused on väga erinevad. Ligikaudu 80 miljonit inimest, kellest 19 miljonit on lapsed, ei saa endale lubada põhilisi asju, nagu sooja kodu, ei saa maksta üüri või käia suvepuhkusel väljaspool kodupaika. Selliste tarbijate ebavõrdsete tingimusega tuleb tegeleda ja tarbijakeskses tegevuskavas on vaja käsitleda kaupade ja teenuste taskukohasust tarbija jaoks. Tarbijate ja kodanike ebavõrdsuse vähendamisel on ülitähtis, et hoolekandeteenuseid rahastataks solidaarselt ja et need oleksid kõigile kättesaadavad.

Euroopa 2020. aasta strateegia kohaselt on Euroopa eesmärgiks luua arukat, jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu. EL on seadnud kaugeleulatuvad eesmärgid CO₂-heite vähendamiseks ja et neid saavutada ja luua Euroopa Liidus vähese CO₂-heitega majandust, peame kindlustama, et ELi SKPst 56% moodustav eratarbimine muutuks säästvamaks.

Tarbijakeskses tegevuskavas tuleb käsitleda seda, kuidas saaks eratarbimisega edendada vähese CO₂-heitega majandust. ELis tekitavad kõige kiiremini aina rohkem CO₂-heiteid transport ja energeetika. Siseturg loob CO₂-heitega seotud välismõjusid. Tarbijakeskse tegevuskavaga tuleb edendada üleminekut vähese CO₂-heitega majandusele, kusjuures see eeldab rohkem kohalikku tarbimist, et vähendada ELis transpordis tekkivaid CO₂-heitkoguseid. Samuti tähendab see, et tuleb edendada ringlussevõttu ja taaskasutust, aga sellest ei piisa: tarbijale tuleb pakkuda kõige energiatõhusamaid tooteid.

Tarbijakeskses tegevuskavas käsitlemist vajav teema on ka toiduainete raiskamine, sest igal aastal raisatakse ELis umbes 90 miljonit tonni toitu. Aastaks 2050 on maailma elanikkond 9 miljardit inimest ja nõudlus toidu järele suurenenud 70 protsenti. See tekitab suuri probleeme ülemaailmsetele põllumajandussüsteemidele ja ka Euroopa tarbijatele ning on järjekordne põhjus, miks tuleb edendada toidu kohalikku ja ökoloogilist tootmist.

Tarbijakeskne tegevuskava peab olema tulevikku suunatud ja terviklik, selles peab kajastuma, mis maailmas toimub. Praegu seisame silmitsi potentsiaalselt katastroofiliste kliimamuutustega ja seetõttu peab tarbijaühiskond põhjalikult muutuma. Tegevuskavas tuleb soosida Euroopa 2020. aasta strateegia jätkusuutliku majanduskasvu eesmärki ja seega teenuste, nagu haridus, tervishoid ja eakate hoolekanne, avaliku tarbimise jätkusuutlikkuse edendamist. See on elus tegelikult tähtis, loob kogukonnatunde ja ei tekita CO₂-heidet.

Jätkusuutliku tarbimise edendamisel on tähtis osa ka riigihangetel. Riigihangete puhul peaks olema mitte ainult lubatud, vaid kohustuslik kehtestada keskkonnakaitse, töötajate õiguste ja kollektiivlepingute kõrged standardid.

Toidu- ja tooteohutus

Euroopa Tarbijaliitude Ameti liikmesorganisatsioonide hulgas läbiviidud küsitluse kohaselt on tarbijate jaoks kaks peamist prioriteeti parem kaitse finantsteenuste ja toidu valdkonnas, sealhulgas kaitse hiljutise toiduhindade tõusu eest. Tarbijatena kulutame suure osa oma sissetulekust toidule ja seepärast on esmatähtis, et tarbijakeskses tegevuskavasse kuuluksid toiduohutus, toidu märgistamine ja muud toiduga seotud aspektid.

Rasvumisega võitlemiseks ja tervislike valikute toetamiseks on tarbijatel vaja praegusest selgemat teavet. Toidualane teave peab olema põhjalik ja kergesti arusaadav. Selleks et tarbijal oleks võimalik teha teadlikumaid valikuid, on vaja ka kõrgemaid toiduohutusstandardeid ja toidu jätkusuutlikumat märgistamist. Viimast käsitletakse ettepanekus tarbijatele toidualase teabe esitamise määruse kohta, aga kuna toit on tarbijatele elutähtis, tuleks toidu märgistamine võtta arutlusele ka tarbijakeskses tegevuskavas.

Märgistamine aga ei ole siiski piisav rasvumise, pestitsiidide ja muude ohtlike kemikaalidega võitlemiseks. Turul tuleb keelata ja piirata veel paljusid aineid, näiteks kunstlikud transrasvad, mida kasutatakse enamikus töödeldud toitutes ja mis tekitavad südame-veresoonkonna haigusi ja tohutuid kulusid meie tervishoiusüsteemidele.

Toidu, tervise ja ohutusega seoses peab tarbijakeskses tegevuskavas käsitlema ka antibiootikumiresistentsete bakterite ohtu. Kui me kohe ei tegutse, põhjustab see suuri probleeme meie inimeste tervisele ja tervishoiukuludele. Tegevuskavas tuleb selle kohutava ohuga tegelemiseks alustada levinud ja meditsiiniliselt põhjendamata antibiootikumide kasutamise järkjärgulise kaotamisega lihatööstuses, sest see ohustab suuresti rahvatervist.

Komisjon peab võtma tarbijakeskses tegevuskavas konkreetseid meetmeid, et vähendada tarbijate ja keskkonna kokkupuudet ohtlike kemikaale sisaldavate ainetega. Tarbijad puutuvad igapäevaselt kokku kemikaalide segudega, mille kohta on üldteada, et need põhjustavad vähktõbe ja kahjustavad hormonaalsüsteemi. Üheks selliseks on parabeenid, mida kasutatakse säilitusainena peaaegu kõigis kosmeetikatoodetes, kreemides ja šampoonides. Selliste ohtlike ja laialtkasutatavate kemikaalide olemasolul tarbetoodetes ei ole märgistusest piisavalt abi. Komisjon peaks tagama, et parabeenide terviseriski kohta viiakse läbi rohkem põhjalikke uuringuid. Lähemalt tuleks uurida ka olukorda Taanis, kus parabeenid on keelatud kasutada toodetes, mis on suunatud väikestele lastele.

Selleks, et seadusandjad oleksid teadlikud konkreetsete tarbekaupade ohtudest, tuleb muuta RAPEXi teavitussüsteem läbipaistvamaks ja tõhusamaks. Üldise tooteohutuse eeskirju tuleb tugevdada ja hästi rakendada ning ohtlike toodete jaoks tuleb välja töötada või muuta paremaks konkreetset eeskirjad. Piisavalt on tarvis reguleerida nanotehnoloogiat ja märgistada antiainet sisaldavad tooted. Teatud juhtudel on samuti vaja, et sõltumatu kolmas osapool testiks mänguasjade ohutust.

Lapsed ja reklaam

Lapsed on üks kõige haavatavamaid tarbijarühmi. Kuigi lapsed ei ole tarbijad sõna selles tähenduses, nagu seda on täiskasvanud tarbijad, sest nad ei oska teha teadlikke valikuid, puutuvad nad ikkagi kokku ulatusliku reklaamiga. Sellegi probleemiga tuleb tarbijakeskses tegevuskavas tegeleda.

Tegemist on tungiva vajadusega, et kaitsta lapsi ebatervisliku toidu reklaami eest. Maailmas kannatab 177 miljonit last rasvumise all ja tarbijaorganisatsioonide sõnul on selle üheks põhjuseks massiline reklaam, millega lapsed kokku puutuvad.

Euroopa Liit peab tegevuskavas selle probleemiga tegelema ja kaitsma lapsi reklaami eest. Niisugust keeldu on kohaldatud Rootsis alates 1991. aastast ja see keelab igasuguse telereklaami ja otsese reklaami, mis on suunatud alla 12-aastastele lastele. Lapsed on lapsed, mitte tarbijad. Seepärast peaks tarbijakeskse tegevuskava põhiprioriteediks olema käsitleda reklaami, pidades silmas lapsi, ja teha ettepanek keelata telereklaam ja otsene reklaam, mille sihtrühm on alla 12-aastased lapsed.

Digikeskkond

Tulevase tarbijapoliitika peamine probleem on „digitarbija” huvide edendamine. Selles valdkonnas on olulisi lahendamist vajavaid probleeme, näiteks tuleb tarbijatele võimaldada ohutu digikeskkond, tagada juurdepääs telekommunikatsioonivõrkudele kui sotsiaalse ja majandusliku kaasatuse vahendile ja austada tarbijate põhiõigusi, eriti õigust isikuandmete kaitsele. Lisaks peab konkurents ELi telekommunikatsiooniturul tagama tarbijatele valikuvõimalused ja kvaliteedi.

Jõustamine ja kaebuste lahendamine

Kollektiivne kaebuste lahendamise süsteem ja alternatiivne vaidluste lahendamise süsteem on mõlemad tugeva tarbijapoliitika strateegia peamised osad. Kiidame heaks asjaolu, et alternatiivne vaidluste lahendamise süsteem on integreeritud prioriteedina komisjoni ühtse turu akti, kuid alternatiivsed lahendused ei toimi, kui ei ole paika pandud süsteeme, millele need alternatiiviks peaksid olema: kutsume komisjoni üles esitama kiiresti seadusandliku ettepaneku õigusvahendi kohta, et tagada kollektiivse kaebuste lahendamise võimaluse olemasolu tarbijatele kogu ELis. See ilmselge lünk tarbija abivahendites tuleb täita viivitamata, et kindlustada nende õiguste jõustamine.

Lõpetuseks tuleb mainida, et tarbijahuvide tugev esindamine on kindla kodanikuühiskonna ülitähtis osa. Esindatus tuleb tagada ja seda edendada mitte ainult ELi tasandil, vaid ka riiklikul tasandil kõigis liikmesriikides. Mitte kõigis riikides ei ole olukord selline isegi palju aastaid pärast nende ühinemist ELiga ja tarbijakaitseliikumise suutlikkuse suurendamise meetmed on nendes riikides hädavajalikud.

12.10.2011

MAJANDUS- JA RAHANDUSKOMISJONI ARVAMUS

siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonile

uue tarbijapoliitika strateegia kohta
(2011/2149(INI))

Arvamuse koostaja: Alfredo Pallone

ETTEPANEKUD

Majandus- ja rahanduskomisjon palub vastutaval siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. märgib, et konkurentsipoliitika ja finantsteenuste määruse kohaselt kuuluvad tarbijad kavandatavate abisaajate hulka; rõhutab vajadust võtta arvesse kaitsetumate tarbijate erivajadusi; tuletab meelde, et majanduskriis on asetanud tarbijad raskesse olukorda;
2. väljendab heameelt tarbijakaitse strateegilise käsituse üle, mis toetub 2007.–2013. aasta strateegiast saadud õppetundidele; rõhutab vajadust parema kooskõla järele tarbijapoliitika ning sotsiaalsete ja keskkonnaalaste eesmärkide vahel Euroopa 2020. aasta strateegia raamistikus;
3. toetab Euroopa Komisjoni käitumusliku majandusteaduse alast tegevust, pidades seda oluliseks, et tagada tarbijakaitse meetmete tulemuslikkus ka praktilises elus;
4. märgib, et tarbijad ei ole finantsteenuste pakkumisega rahul, mille põhjuseks on muu hulgas halb nõustamine ja asjaolu, et tarbijaturu tulemustabeli põhjal ei tea enamik tarbijaid oma finantsteenustega seotud õigusi ning 98 % ei oska valida kõige sobivamat investeerimisvõimalust, mille hinnanguline maksumus on 0,4 % ELi SKPst;
5. rõhutab, et teabe avalikustamine on tarbijatele vajalik ja tähtis kõikides finantsteenuste valdkondades, kuid nõuab, et strateegias võetaks arvesse, et konkurentsivõimeliseks turuks, kus tarbijad saaksid teha oma huvidest lähtuvaid otsuseid, sellest ei piisa; märgib, et teabe avalikustamise tõhustamiseks on vaja seda anda ELi ja piirkondlikes ametlikes keeltes;

6. märgib sellega seoses, kui tähtsad on läbipaistvad ja usaldusväärsed turud, kutsestandardite parandamine ja huvide konflikti vältimine tarbijatele finantsteenuste osutamisel ning finantshariduse roll;
7. nõuab, arvestades finantsteenuste olemust, keerukust ja ulatuslikku mõju tarbijatele, et strateegiasse lisataks eeldus, mille kohaselt peaksid uued õigusaktid olema suunatud konkreetsetele sektoritele, selle asemel et käsitleda finantsteenuseid koos teiste sektoritega, kus tarbija vajadused ja käitumine on erinevad, ning eeldus, et kaitse tase peaks olema vähemalt sama kõrge kui teistes sektorites;
8. kutsub komisjoni üles töötama välja finantsteenuste valdkonna Euroopa tarbijaõiguste hartat, milles kirjeldatakse ja lihtsustatakse olemasolevaid õigusi ja kuhu oleksid lisatud liikmesriikide parimad tavad, kus täpsustatakse finantsteenuste pakkujate vastutust ja kus oleks piisav ja õigeaegne teave tarbijatele ning tagatakse kõrge tarbijakaitse tase kõikides finantsteenuste valdkondades;
9. rõhutab finantsharidusele ja finantsnõustamisele juurdepääsu tähtsust ja nõuab nõustamise paremat reguleerimist;
10. juhib tähelepanu sellele, et uutel Euroopa järelevalveasutustel on seoses tarbijakaitsega finantsteenuste valdkonnas selgesõnalised volitused ja vastutus, ning eeldab, et strateegia kajastab neid ja parandab Euroopa järelevalveasutuste tarbijakaitsealast suutlikkust, lähtudes riiklike asutuste praegustest parimatest tavadest ja tagades huvitatud osapoolte, eelkõige tarbijate esindajate piisava osalemise;
11. rõhutab, et kõrgetasemelise tarbijakaitse saavutamiseks finantsteenuste valdkonnas on vaja tagada finantsasutuste tõhus järelevalve ja läbipaistvus;
12. nõuab kõnealuse strateegia ja konkurentsipoliitika programmi vahel selgeid seoseid ning ühist tegevust selle saavutamiseks, et tarbijad saaksid kasu teenustest, mis vastavad paremini nende vajadustele ja mida osutatakse parematel tingimustel;
13. rõhutab, kui tähtis on hinnata, kuidas mõjub liberaliseerimine tarbijate rahulolule, ning kutsub sellega seoses üles hindama energiaturu toimimist;
14. nõuab piiriüleste tehingute, eriti e-toodete ja e-teenuste puhul tarbijate paremat kaitset, ning meetmeid, millega tagatakse, et tarbijatel ei puuduks juurdepääs e-toodetele ja e-teenustele seetõttu, et nad asuvad teises liikmesriigis;
15. rõhutab, et tarbijate isikuandmed, nt suunatud reklaami eesmärgil loodud andmebaasid, on olulise majandusliku väärtusega, millest tarbijad ei ole enamasti teadlikud; palub komisjonil tagada internetireklaami ja otsingumootorite turul piisaval tasemel konkurents;
16. nõuab kogu ELis kõrget tarbijakaitse taset, et veelgi tugevdada siseturgu finantsteenuste vallas ja võidelda protektsionistlike tavade vastu;
17. tuletab meelde, et täielikult integreeritud siseturg tooks Euroopa tarbijatele mitmekülgset kasu, näiteks madalamad hinnad ning toodete ja teenuste suurem arv;

18. nõuab Euroopa tarbijate jaoks ligipääsetavamaid ja tulemuslikumaid kaebuste lahendamise mehhanisme, kuna need on siseturu tõkete kõrvaldamisel ülitähtsad, eelkõige e-kaubanduse valdkonnas, ning nõuab, et komisjon esitaks seadusandliku tavamenetluse raames ühe või mitu ettepanekut parlamendi nõuetekohase kaasamise tagamiseks;
19. kutsub komisjoni üles tagama oma tarbijapoliitika eri suundade vaheline parem koordineerimine;
20. palub komisjonil ja liikmesriikidel samuti tugevdada rahvusvahelist tarbijakaitse alast koostööd ja teabevahetust ELi mittekuuluvate riikidega;
21. rõhutab vajadust toetada finantsalast kaasamist näiteks seeläbi, et tagatakse toodete mitmekesisus ning meelevaldsete otsuste tegemise ja diskrimineerimise keeld, tõstetakse tarbijate finantskirjaoskuse taset, teavitades neid nende õigustest, ja tagatakse, et neil on juurdepääs digitaalkeskkonnale ja kohaselt reguleeritud põhilistele pangateenustele;
22. kutsub komisjoni üles uurima tarbijate liikuvuse allesjäänud tõkkeid, mis on seotud pangavahetusega, ja kaaluma lahendusi nende kõrvaldamiseks, näiteks kogu ELi hõlmava pangakonto numbri liikuvuse süsteemi loomise abil;
23. märgib, et tarbijate jaoks on pangakonto puhul tähtsad läbipaistvad pangatasud, kiiremad tehinguajad ja lihtsamad menetlused pangakontode üleviimiseks;
24. märgib, et umbes 30 miljonil eurooplasel ei ole juurdepääsu põhilisele pangateenustele, ning kutsub komisjoni üles esitama ettepanekut, nagu komisjon on ühtse turu aktis ja oma 2011. aasta tööprogrammis lubanud;
25. rõhutab olemasolevate riiklike ja ELi õigusaktide, sealhulgas tarbijakaitse direktiivi kiire ja täieliku ülevõtmise, kohaldamise ja täitmise tagamise tähtsust;
26. kiidab heaks käimasoleva töö vaidluste alternatiivse lahendamise Euroopa süsteemi loomiseks olemasolevaid riiklike ja ettevõtlussüsteeme kasutades, et ühitada kõrgetasemeline tarbijakaitse ettevõtjate suhtes õiglase kauplemistingimustega;
27. kutsub komisjoni üles võtma eeskjuju liikmesriikide parimatest tavadest, nt Põhjamaade ombudsmani mudel, ning kaaluma võimalust anda Euroopa tarbijakeskuste võrgustikule seaduslikud volitused tarbijavaidluste lahendamise valdkonnas;
28. usub, et niisugune süsteem tugevdab ühtset turgu ja tagab tarbijatele piiriülestes vaidlustes õiglase hüvitussüsteemi, tekitab tarbijate ja ettevõtete vahel usalduse ja hoiab ära kulukad kohtuvaidlused nii ettevõtete kui ka tarbijate jaoks.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÖPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	11.10.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 36 -: 2 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Burkhard Balz, Sharon Bowles, Udo Bullmann, Pascal Canfin, Nikolaos Chountis, George Sabin Cutaş, Leonardo Domenici, Diogo Feio, Elisa Ferreira, Ildikó Gáll-Pelcz, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Sylvie Goulard, Othmar Karas, Jürgen Klute, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Werner Langen, Astrid Lulling, Arlene McCarthy, Ivari Padar, Alfredo Pallone, Anni Podimata, Antolín Sánchez Presedo, Olle Schmidt, Edward Scicluna, Peter Simon, Theodor Dumitru Stolojan, Ivo Strejček, Kay Swinburne, Marianne Thyssen, Ramon Tremosa i Balcells, Corien Wortmann-Kool
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Elena Băsescu, Sari Essayah, Ashley Fox, Sophia in 't Veld, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Sirpa Pietikäinen, Gianni Pittella

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	17.10.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 23 -: 0 0: 10
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Cristian Silviu Buşoi, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia De Campos, Jürgen Creutzmann, Cornelis de Jong, Christian Engström, Evelyne Gebhardt, Malcolm Harbour, Iliana Ivanova, Sandra Kalniete, Kurt Lechner, Hans-Peter Mayer, Gianni Pittella, Mitro Repo, Robert Rochefort, Heide Rühle, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Barbara Weiler
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Ashley Fox, Anna Hedh, Liem Hoang Ngoc, María Irigoyen Pérez, Othmar Karas, Constance Le Grip, Emma McClarkin, Antonia Parvanova, Konstantinos Poupakis, Olga Sehnalová, Kyriacos Triantaphyllides, Anja Weisgerber